

Hina Binarová: Vliv francouzské poezii na genezi poetiky Vítězslava Nezvala

Hina Binarová se rozhodla věnovat svou práci poezii Vítězslava Nezvala, básníka, jehož jméno je frekventované ve všech literárněhistorických příručkách, aniž bychom ovšem měli k dispozici hlubší a komplexnější reflexi jeho rozsáhlé a tematicky i tvarově mnohohrstevnaté tvorby. Z tohoto neblahého stavu vyplynula pro autorku povinnost vypořádat se s řadou pramenů, aniž by měla oporu v sekundární literatuře. Perspektiva „cizinky“ jí navíc umožnila setřást všechna ideologická klišé a „mimoestetické“ předsudky, jimiž Nezvalovo dílo bylo a je ostřelováno, a uchopit ho jako básnickou výpověď, která daleko přesahuje hranice historické epochy, z níž byla vyslovena. Za další velkou výhodu tohoto čtení považuji citlivou pozornost k textu, která je zde spolehlivou oporou pro invenční interpretaci zvolených Nezvalových básní.

Binarová se ve své práci pokouší rekonstruovat genezi Nezvalovy poetiky s akcentem na vlivy moderních francouzských básníků. S pojmem „vliv“ přitom zachází opatrně, nevnímá ho jako šablonu pro výklad všech básnickových nápadů, objevů a uměleckých výpadů, spíše jako jistý tvarový motiv, který pak plodně využívá pro uspořádání jinak velmi obsáhlé a disperzní Nezvalovy tvorby. Ostatně už rozvržení práce svědčí o tom, jak účinný nástroj tento komparativní přístup v Nezvalově případě představuje.

V prvních dvou kapitolách se vyrovnává s dějinami překladů francouzské poezie v Čechách od Jungmanna až k Čapkově antologii *Francouzská poezie nové doby*. Tato část spolu se závěrečnou bibliografií všech Nezvalových překladů z francouzštiny přináší cennou rekapitulaci, která v této celistvosti doposud chyběla, a tvoří rafinovaný rámec práce, jejíž jádro však vidím především ve třetím a čtvrtém oddílu. Ty jsou zajímavé nejen jako originální interpretace Nezvalových sbírek *Most* a *Pantomima*, ale také jako zdroj řady nečekaných literárněhistorických objevů (Neumannův překlad Paula Forta, narážky na Apollinairova Zahnívajícího čaroděje, který doposud nebyl do češtiny přeložen, odkaz na román francouzského preromantika Bernardina de Saint-Pierre Pavel a Virginie aj.). Nad sbírkou *Pantomima*, která je v českém prostředí vnímána spíše jako corpus delicti poetismu než jako výzva k hlubší analýze, pak autorka předvedla skutečně bravurní interpretaci, která se neomezuje jen na rozbor motivických a tvarových složek, ale vždy má na zřeteli i historický a estetický kontext. Úvahu nad touto sbírkou jako jakýmsi „slabikářem“ avantgardní poetiky a úhelným kamenem Nezvalovy další tvorby oceňuji jako nový impuls do nezvalovského bádání.

Práci doporučuji k rigoróznímu řízení.

V Praze dne 7. 3. 2007

Markéta Kořená Ph. D.

